

SOSYOMETRİ

Adı Soyadı:.....Sınıfı/ No :Tarih:

Aşağıda sizi ilgilendiren sosyal durumlar sıralanmıştır. Bu uygulamada sizden istenilen verilen durumda tercih ettiğiniz 3 arkadaşınızı tercih sırasına göre yazmanızdır. Bu araştırmaların sonuçları kesinlikle gizli tutulacaktır. Amacımız sınıf içerisindeki arkadaşlık ilişkilerini belirlemektir. Böylece sosyal ilişkilerinizi geliştirme,kendinizi-arkadaşınızı daha iyi tanıma fırsatı bulacaksınız. Göstermiş olduğunuz ilgi ve alakaya şimdiden teşekkür ederiz.

1- Sınıfta beraber oturmayı istediğiniz 3 arkadaşınız kimlerdir.

- a-).....
- b-).....
- c-).....

2- Teneffüsleri hangi arkadaşlarınızla birlikte geçirmeyi istersiniz.

- a-)
- b-)
- c-)

3- Bir çok yönü ile en çok beğendiniz ve sevdiğiniz arkadaşlarınız kimlerdir.

- a-)
- b-)
- c-)

4- Hafta sonunda eğlenmek ve dinlenmek için hangi arkadaşlarınızla birlikte olmayı istersiniz.

- a-)
- b-)
- c-)

5- Derslerle ilgili anlamadığınız bir şey olsa hangi arkadaşınızdan yardım istersiniz.

- a-)
- b-)
- c-)

6- Bir sırrınız olsa hangi arkadaşınızla paylaşırsınız.

- a-)
- b-)
- c-)

7- Sınıfça Bodrum'a 1 haftalık gezi düzenlense,hangi arkadaşlarınızla aynı odada kalırdınız.

- a-)
- b-)
- c-)

8- Bir ders için gruplar halinde çalışmanız istense hangi arkadaşlarınızla aynı grupta olursunuz.

- a-)
- b-)
- c-)

9- Akşam evde otururken canınız sıkılıp,biriyle konuşmak isterseniz kime telefon ederdiniz.

- a-)
- b-)
- c-)

10-Sınıfınıza yeni bir başkan seçilecek olursa hangi arkadaşlarınızın başkan olmasını istersiniz.

- a-)
- b-)
- c-)

SOSYOMETRİ

Sosyometri tekniği;grup içindeki fertlerin birbirlerine olan sosyal mesafelerini gösteren grubun sosyal yapısına işaret eden bir tekniktir. Bu teknik Kimdir-Bu tekniğinin sonuçlarıyla birlikte birbirini destekleyici olarak kullanıldığı takdirde olumlu sonuçlar verebilir. Bu teknikle gruptaki en çok sevilen ve hiç seilmeyen öğrencilerin tespitine son derece başarılı olunabilir. Sınıfta birlikte çalışacak grupların birlikte oturacak kişileri tespit ederek daha faydalı çalışacak bir sınıf ve grup havası yaratmaya yardım edecek gayeler için kullanılabilir.

TEKNIĞİN UYGULANIŞI

Her öğrenciye bir sayfanın dörtte biri büyüklüğünde bir kağıt verilir. Kağıdın sağ üst köşesine öğrencinin adı soyadı yazılır. Öğrencilere gelecek haftaki kır gezisine giderken beraber olmayı arzu ettiğiniz bu sınıftaki iki arkadaşınızı tercih sırasına göre yazınız. Yada,sınıfınızın oturma düzeni ayarlanacaktır aynı sırada oturmak istediğiniz arkadaşlarınızdan üç tanesini tercih derecesine göre yazınız,gibi talimat verilebilir.

Verilen talimatta dikkat edilmesi gereken önemli bir husus talimatın gerçekte ilgili olması (tam sınıfın oturma düzeninin gerçekten değişmesi yada kır gezisinin gerçekleşmesi gibi) eğer hayali bir durum oluşturulursa alınacak cevapların hiçbir değeri olmayacaktır. Çünkü öğrenciler böyle hayali bir talimatı ciddiye almayabilirler sosyometri tekniğinde sonuç alma sınırlıdır. Öğrencilerin vereceği cevap duruma göre değişebilir. Şöyleki;mesela,bir çocuk kır gezisi için 1. olarak Ahmet'i tercih ederken,ders çalışmak için seçtiği arkadaşı başka birisi olabilir. Teknik öğrencilerin birbirlerini tanımalarından sonra uygulanabilir. Sosyometride güvenilir bilgi alabilmek için toplanacak bilgilerin gizliliği sonuçların nasıl kullanılacağı öğrencilere samimiyetle belirtilmelidir. Sonuçlar öğrencilere nasıl söylendi ise o şekilde kullanılmalıdır. Yoksa öğrenciler daha sonraları söylenecek sözlerin samimiyetinde şüphe edecekler ve verecekleri cevaplarda ciddi olmayacaktır.

Bu teknik 30-40 kişiyi geçmeyen gruplarda daha iyi kullanılabilir. Kalabalık gruplarda sonuçların tasnifi ve sosyogram yapılması güçleşebilir.

DEĞERLENDİRİLMESİ

Verilen duruma göre cevaplandırılmış kağıtlarda kimleri tercih ettiklerini ve tercih derecelerini gösteren bir tercih değerlendirilme tablosu hazırlanır.

Önce her öğrencinin tercihleri tabloya aktarılır. Mesela öğrenci Ahmet 1. tercihi olarak Demet' i, 2. tercih olarak İsmail' i,3. tercih olarak Elif' i işaretlemiştir. Bu şekilde bütün öğrencilerin tercihleri tabloya aktarıldıktan sonra kaç kişi tarafından 1.,kaç kişi tarafından 2.,kaç kişi tarafından da 3. , sırada seçildiğine ilişkin toplam tercih derecesi bölümü doldurulur. En sonunda öğrencilerin seçilme puanı bulunur. Seçilme puanının bulunmasında kullanılacak metod şudur: Tablomuzaya göre 1. tercihin ağırlığı =3,2. tercihin ağırlığı = 2 , 3. tercihin ağırlığı = 1 dir. Her tercih derecesindeki sayı o derecenin ağırlığı ile çarpılır. Çarpım toplamları alınarak seçilme puanı elde edilir.

Örnek : Ahmet 1. derecede 2 kişi 2. derecede 1 ve 3. derecede 1 kişi seçmiştir.

1. tercihle isteyenler 2 kişi 3 ile çarpılır. $2*3=6$

2. tercihle isteyenler 1 kişi 2 ile çarpılır. $1*2=2$

3. tercihle isteyenler 1 kişi 1 ile çarpılır. $1*1=1$

$$\text{seçilme puanı} = 9$$

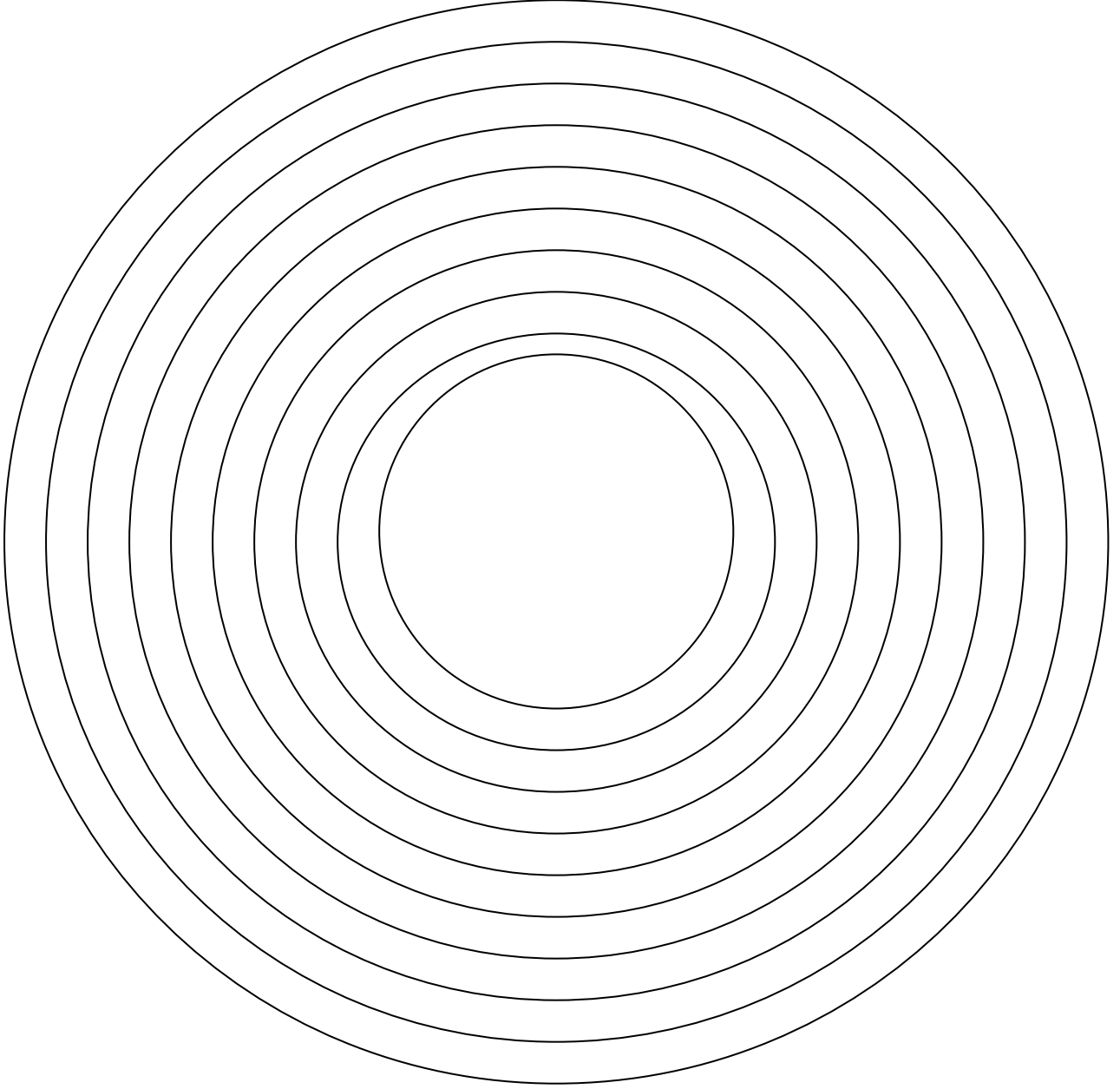
Seçilme opuanı yüksek olanlar grup merkezindeki öğrencileri gösterir. Başka deyişle verilen konuda grup üyelerinin en çok dikkatlerini çeken öğrencilerdir. Buradan gidilerek yorum yapılabilir. Değerlendirme tablosu düzenlendikten sonra bir sosyogram çizilir.

Sosyogramda en fazla seçilme puanı alan öğrenci ortaya gelmek üzere derece derece merkezden uzaklaşan dairelerle her öğrencinin yeri tespit edilir. Sosyogramda kızlar ve erkekler ayrı işaretlerle gösterilirse daha uygun olur. Ayrıca tercih derecelerinin değişik renkli kalemle çizilmesi gerekir. Sosyometrik teknik,öğretmenin gruptaki klikleri ve liderleri tespit ederek bu klikleri bir birine karıştırıp, grubun sosyal gelişmesine katkıda bulunur. Grupta tercih edilmiş,çocukların ortaya çıkmasına ve karşılıklı dostlukların tespitine yarar. Çocuğun grup içindeki sosoyal yeri davranışlarına etki yapacağından edinilecek bilgiler rehberlik için çok önemlidir. Bazı hallerde negatif tercihlere göre sosyogram yapılabilir. Fakat negatif tercih talimatını vermek çok nazik bir işittir. Dikkatli olmak gerekir.

SOSYOMETRİ DEĞERLENDİRME TABLOSU

Seçilen Öğrenci	Seçen Öğrencileri Adı Soyadı											Seçilme puanı		
ADI SOYADI	Ahmet	Burhan	Cevdet	Demet	Elif	Fikret	Güven	Hasan	İsmail	Işıl	Toplam Tercih derecesi			
											1		2	3
Ahmet		1			3		1		2		2	1	1	9
Burhan			2				3					1	1	3
Cevdet		3			1		2	1	1	3	3	1	2	13
Demet	1		1			2			3		2	1	1	9
Elif		3				1					1		1	4
Fikret				2				3				1	2	3
Güven			3	1	2	3					1	1	2	7
Hasan										1	1			3
İsmail	2	2								2		3		6
Işıl				3				2				1	1	3

SOSYOGRAM

1. TERCİH == Kırmızı kalem
2. TERCİH == Mavi kalem
3. TERCİH == Siyah kalem le çizilebilir.